

Questio. I. Quomodo demonstretur dari aliquid eius non factum?

2 f

facta; & incipiendo à causis p se subordinatis, quia A' collectionem sic dependentem, pendere ab aliis quo in illa inclusio, sed necesse est vi sit extra illā, vnde in conuerso sumendo totam collectionem entū, extra q̄ nihil sit, impossibile est totam illā esse dependētem, quia erat propositio assumpta.

Deinde probatur prima consequentia, quia, si omne ens infinitū, seu distributum est sumpū efficiens dependens & factū, et collectio omnium enī est dependens & factū, non quidem vna singulari dependens aut actione, sed collectio omnium dependentiarum aut actionum, quibus omnia dependunt aut sunt, non n. alia ratione potest esse dependens aliqua collectio entū, nisi quia in ea nullum est sensus, q̄ non dependet; ergo, si tota collectio est non potest esse dependens, ut ostēsū est, necesse est esse in illa collectione aliquod ens oīo independentis, & non factū. Atq; cadēt q̄ est de toto ordine causarum, quārum vna ab aliis penderit in esse, aut efficere, non n. potest tota causarum collectio esse dependens, quia extra illam nulla est ca à qua penderat, vt declaratum est.

Neq; p̄t p̄ singuli mutua talis dependentia, ita vt in ea circulus detur, vt superiori etiā discursu latè probatum est, agimus. n. de propria dependentia, qua inferior cā de penderit à superiori, ita vt totum illud esse posse, & agere, in altera nitatur. Igitur necesse est vi in tota collectione causarum per se ostendatur (quecumq; illae sint) derur aliqua independens oīo ab alia superiori, qm̄ alia tota collectio efficit pendens, quod repugnare ostētum est.

XXVII.
Obiectio
respondet
xviii. 2. q. 6.
Metia. q. 6.

Dices. Non in totum cōpositū penderit à parte, v.g. à forma, & tñ non propter ea forma penderit à se ipso. R̄ fidei in primis aliud esse de dependētia formalis, vel materialis, aliud de effectiva, de qua loquimur. nā totum penderit à patibus, nihil aliud est, q̄ componi ex illis: & ideo non est necesse in forma v.g. se ipsam cōponere, sed solutum ut suum propriū & intrinsecum esse conferat cōposito: dependere autē efficienter, est recipere ab alio suum esse, distinctum ab eo quod est in cā, ideo si aliqua multitudine sm̄ se totā efficiētū penderit, necesse est vt penderit ab aliquo non comprehendendo in illa multitudinem: nam si ab aliquo in illa comprehensio penderet, vel illud penderat à se ipso, vel certe non tota multitudine adaequat & sm̄ se totam erat dependens. Sunt autem cōsūlū posta illa verba, adaequat & sm̄ se totam, vt excludatur dependentia sm̄ partit, seu sm̄ parē, quālis est, v.g. dependentia effectus à causa secunda, vt ignis ab igne genito: dñ. n. totus ignis genitus dependere a generante, quia sine actione eius re vera non sufficit hoc totum: tñ illa dependentia est tm̄ ratione forma & vniōis eius cum materia, non est in adaequat, ac per se primū, seu sm̄ se totam, quia entitas materie per se non penderit ab actione ignis. Cum ergo dicimus, totam collectiōnem entū non possit esse dependentem, in telligimus hoc modo, scilicet adaequat & sm̄ se totam, nam sm̄ partem dici potest dependens, quia ablata vna parte, non efficit illa collectio, formali er loquendo. Et hoc modo etiam potest collectio ratione vniōis partis, penderit ab alio in illa comprehensio, vt per se nouum est, tamen hoc nihil obstat, quo minus in illa collectione deitur aliquod ens simpliciter independens, & non factū, quod nos deducere intendimus. At vero, loquendo de collectiōne entū sm̄ se totam, & adaequat dependente, id est sm̄ omnia entia que illam quasi componunt, sic impossibile est tota

Deniq; hinc probata relinquuntur posteriorē sequentia. Quod n. in causis efficientib. per se subordinatis detur processus in infinitū, duplice intelligi pot. Primò vt ascendendo à cā proxima & particuliari ad superiores magis ac magis perferatas seu vniūales, nūq̄ fistatur in aliqua, quę à superiori nō pēdeat, & in hoc sensu est evidec̄t impossibilis hic processus, vt discursus proximē factus probat, s. quia alias tota series & collectio causarum efficit dependens, vñ, ad probandum qd intendimus, sufficit, vt in hoc sensu nō pēfit dari processus in infinitū in huiusmodi causis. Et ita procedit iū Aristotelis, q̄ oēs causæ præter ultimā, quę immediate cōiungit effectū, cōsiderat mē die, & nulla efficit prima, qd est impossibile, idem nūq̄ est illæ causas medianas, quod efficit pēderē. Et quę repugnat oēs distributionē efficit dependentias, ac tota collectiōnem esse dependentem (vt re Etē Scotus ibi norauit) nā tota collectio nō potest efficit dependens, nisi ratione omnium ac singularium in illa cōtentorum. Et in eō de sensu facile potest explicari illa ro, q̄ alias nunq̄ posset ad actionē peruenire, nec posset illa infinita dependentia per transmā actio primario ac principaliter inchoari debet à cā superiori, à qua inferior pēdet, vnde impossibile est inferiorē inchoare actionē, nisi in fluente prius superiori ordine factam independentiæ, & principaliat, si autem quālibet cā hēt superiore, & nunq̄ peruenire ad supremam, nulla est à qua primō & per se inchoari actio, erit ergo impossibilis omnis effectio. Vel aliter, si illo modo in infinitū progreditur, fit vt tota series & collectio causarum sit dependens, ergo ab aliqua superiori penderit, ergo ab illa principaliiter inchoāda est actio, si ergo talis cā nulla est, nec potest actio villa inchoari. Hic ergo sensus, & verus est, & nobis sufficit ad demonstrationem intentam.